

ZAKON O KATASTRU ZEMLJIŠTA

(»Službene novine« od 19. decembra 1928
br. 14-VIII od 18/1. 1929)

I OPŠTE ODREDBE

Član 1.

U Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca izrađeni katastar zemljišta na osnovu premera, klasiranja i procene zemljišta služi kao podloga za pravedno oporezivanje zemljišta a istovremeno za izradu baštinskih knjiga.

Katastar zemljišta se izrađuje za svaku katastarsku (poreznu) opštinu zasebno. Granice katastarskih (poreznih) opština određuje Min. Finansija.

Takav katastar zemljišta se ima izvršiti za sve krajeve države, gde ne postoji, u roku od 10 godina, koji je određen Zakonom o neposrednim porezima od 8. februara 1928 godine. U pojedinim opštinama ovih krajeva važe za razrez poreza na prihod od zemljišta elaborati sastavljeni po čl. 20 Zakona o neposrednim porezima do izrade katastra u odnosnim opštinama na osnovu ovog zakona.

Katastar zemljišta u krajevima, gde već postoji, saobraziće se propisima ovoga zakona.

Član 2.

Na osnovu ovoga zakona izrađeni kao i postojeći katastar treba da se trajno održava i obnavlja.

Radovi oko izrade, održavanja i obnove katastra dele se na:

- 1) premer zemljišta,
- 2) klasiranje zemljišta,
- 3) održavanje katastra i
- 4) reviziju katastra.

Član 3.

Institucija katastra zemljišta poverava se Ministru Finansija.

Svi poslovi oko izrade katastra, njegovog održavanja i obnove, kao i nadzor nad svima javnim premerima u državi, spadaju u nadležnost Generalne Direkcije Katastra pri Ministarstvu Finansija.

Član 4.

Propisi ovoga zakona i po njemu izdatih Pravilnika obavezni su za sve premere varoši i varošica u svrhu izrade regulacionih, nivelacionih i sličnih planova, za snimanje većih površina za hidrotehničke radove i druge privredne ciljeve, za premere kod komasacija zemljišta, parcelacija, agrarnih operacija i premeravanje kod sprovođenja agrarne reforme, za merenja kod trasiranja puteva, železnica i kanala, za snimanje rudnih polja, za omeđavanje i snimanja državnih i drugih velikih kompleksa i t. d. — kako bi se ti radovi mogli da upotrebe i za katastarske ciljeve. Ova obaveznost važi za sve premere, kad ih vrše organi Ministarstva Finansija ili drugih Ministarstava, a isto tako važe u svakom slučaju bilo da ih vrše državni, samoupravni ili ovlašćeni privatni inženjeri i geometri po uslovima Gen. Direkcije Katastra i Odbora za Državni Premer.

Član 5.

Da bi se katastarski premer kao i svi ostali javni premeri zemljišta mogli istovremeno upotrebiti u svima upravnim i sudskim poslovima, koji su u vezi sa terenom i zemljištem, obrazovaće Ministar Finansija pri Generalnoj Direkciji Katastra, Odbor za Državni Premer, u kome će biti predstavnici zainteresovanih Ministarstava i do šest stručnjaka van Ministarstava.

Sastav i delokrug rada Odbora, propisaće Pravilnikom Ministar Finansija.

II KATASTARSKI PREMER.

Član 6.

Katastarskim premerom ima se ustanoviti oblik i površina svih parcela pojedinih posednika jedne katastarske opštine, koja je teritorijalna katastarska jedinica.

Premer treba da da horizontalnu i vertikalnu predstavu terena, kako bi podaci premera mogli da služe i za sve tehničke i privredne ciljeve.

Član 7.

Premer katastarskih opština naređuje Ministar Finansija svojim rešenjom.

Član 8.

Podloga katastarskog premera i svih parcelarnih premera preko 150 hektara površine jeste državna triangulacija i nivelman viših redova.

Sve podatke za triangulaciju i nivelman, koje je izvršio Vojni Geografski Institut, stavljaće isti na raspoloženje Ministarstvu Finansija.

Ministarstvo Finansija vršiće sve ostale radove na triangulaciji i nivelmanu, u koliko oni nisu u nadležnosti Vojno-Geografskog Instituta ili kog drugog Ministarstva.

Član 9.

Pre premera se imaju granice svake katastarske opštine omeđiti trajnim vidljivim belegama.

Omeđavanje vrši komisija od po dva predstavnika susednih opština pod predsedništvom organa Ministarstva Finansija.

Troškovi oko omeđavanja i obeležavanja međe padaju na teret dotičnih opština.

Član 10.

Država, oblasti, srezovi, opštine, sve javne ustanove i sopstvenici komasiranih poseda kao i onih parcela koje ulaze u delokrug održavanja katastra, dužni su omeđiti trajnim vidnim belegama svoja imanja odnosno objekte koji služe javnoj upotrebi.

Svi troškovi padaju na teret sopstvenika.

Član 11.

Omeđavanja po čl. 9 i 10 imaju se obaviti pre katastarskog premera. Toga radi će od strane katastarskih vlasti sopstvenici biti obavešteni godinu dana ranije. Ne izvrše li se u određenom roku svi radovi oko omeđavanja obavice ih katastarske vlasti o trošku sopstvenika. Troškove će naplatiti egzekutivni poreski organi u korist državne blagajne.

Način omeđavanja, oblik međnih belega i postupak pri omeđavanju propisaće Ministarstvo Finansija Pravilnikom po odobrenju Ministarskog Saveta.

Član 12.

Svi prelomi na međama parcela između raznih sopstvenika imaju se obeležiti vidnim belegama po mogućstvu od prirodnog ili veštačkog kamena.

Parcela je deo zemljišta jednake kulture, a pripada istom sopstveniku. Minimum površine kulture jedne parcele propisane se Pravilnikom.

Omeđavanje i obeležavanje međa između pojedinih parcela izvršiće susedi sporazumno, a staranje da se obeležavanje međa izvrši na vreme i na osnovu izdatih uputstava spada u dužnost opštinskih sudova odnosno opštinskih odbora, a u slučaju potrebe, uz eventualnu pomoć katastarskih organa.

Ako se prilikom premera nađe da međe nisu obeležene, izvršiće se premer prema nađenom stanju na dan premera. Greške, koje bi iz toga proizašle, popravljaju se na teret onog lica, koje nije omeđavanje izvršilo.

Član 13.

Ministar Finansija propisuje za katastarski premer takve metode snimanja, instrumente i sprave, da se dobije potrebna savremena tačnost planova i ostalih tehničkih elaboratora vodeći računa o razmeri planova i vrednosti zemljišta.

Dobiveni podaci treba da budu takvi, da se uvek mogu vaspostaviti tačke, kako su bile u vremenu snimanja, i da ti podaci dovoljno karakterišu svaku parcelu u fizičkom i posedovnom pogledu.

III KLASIRANJE ZEMLJIŠTA.

Član 14.

Posle izvršenog premera svake opštine ima se u njoj vršiti klasiranje zemljišta.

Član 15.

Klasiranjem zemljišta ima se utvrditi katastarski čisti prihod, kao osnova za porez na zemljišta prema kulturi i bonitetu istoga, vodeći računa o plodnosti i unosivosti zemljišta, kako bi porez na prihod od zemljišta bio pravilan, pravedan i srazmeran.

Član 16.

Po članu 18. Zakona o neposrednim porezima zemljišta se uvršćuju u sledeće kulture:

- 1) Njive (oranice);
- 2) Vrtove i voćnjake;
- 3) Vinograde;
- 4) Livade (senokoše);
- 5) Pašnjake i planine;
- 6) Šume i
- 7) Trstike, močvare, ribnjake i jezera.

Svaka od ovih vrsta kulture deli se prema bonitetu zemljišta najviše u 8 redova (klasa).

Član 17.

Njive (oranice) su zemljišta, koja se oru ili kopaju, i na kojima se seju stalno ili naizmence: vrste žita, usevi koji se okopavaju, pićne (krmne) biljke i trgovačko bilje, bez obzira da li se na njivama seju prednji usevi svake godine ili zemlja leži neobrađena radi odmora (ugar).

U vrtove i voćnjake spadaju sve bašte, voćnjaci i cvetnjaci, bez obzira da li leže oko kuće, ili osamljeno u polju.

Voćnjaci ulaze samo u tu kulturu, ako je voće tako zasađeno, da daje najveći prihod sa tog zemljišta.

Vinogradi su zemljišta zasađena vinovom lozom.

Livade (senokoše) su zemljišta, na kojima se trava svake godine kosi.

Pašnjaci i planine su oni prostori, koji služe samo za pašu.

U šumska zemljišta spadaju ona zemljišta, koja su pod šumama za dobijanje drva.

Trstici su zemljišta na kojima raste trska (sita).

Močvari su površine, na kojima raste takvo močvarno bilje, koje se obično upotrebljava za prostirku stoci, ili služi za koji drugi cilj (ogrev, pletenje asura i uža za snoplje, pokrivanje krovova i t. d.).

Ribnjaci su prostori na kojima se ribari; a jezera su takve površine, koje su stalno pod vodom, ali se mogu na koji bilo način iskorišćavati.

S obzirom na posebne vrste poljoprivrednog iskorišćavanja zemljišta primećuje se još sledeće:

Hmeljnici, lozni i voćni rasadnici i detelišta spadaju u kulturu njiva (oronica).

Privatni parkovi spadaju prema njihovom glavnom karakteru u vrtove (ako je pretežno cveće), livade (trave) ili šume (drveće).

U kulturu livada imaju se uvrstiti i one površine, koje se doduše pretežno kose, ali se u nekim godinama privremeno obrađuju radi uništavanja korova i popravljanja busena.

Gde se na jednoj i istoj površini gaje razne kulture i usevi pomešano, treba takve upisati u onu kulturu, u koju spada glavni usev, koji daje najveći prihod na tom zemljištu.

U šume treba upisati i šumske sečine i čistine, kao i one delove šume, koji se radi racionalnijeg i uspešnijeg podizanja šuma privremeno upotrebljavaju za drugu kulturu.

Kestenjaci, orasišta i ludare upisuju se u vrtove (voćnjake), ili šume, već prema tome da li je od njih glavna korist plod (vrt) ili lišće i drvo (šuma).

Član 18.

Klasiranje zemljišta se vrši na osnovu lestvica katastarskog čistog prihoda i uglednih zemljišta utvrđenih za svaki procenbeni srez ili ekonomski rejon.

Član 19.

Za čisti prihod zemljišta uzeće se novčana vrednost srednjeg priroda i sporednih užitaka, koje dotično zemljište daje uz običajan način gazdovanja na površini od jednog hektara, odbiv od te vrednosti redovne režijske troškove proizvodnje.

Pod redovnim gospodarskim troškovima u opšte za sve kulture podrazumevaju se: troškovi za sve vrste sprežnih i ručnih gospodarskih radova oko pripremanja zemljišta (tla), oko setve, žetve, spremanja, čuvanja i nege gospodarskih proizvoda, troškovi za đubrenje, za seme i sadnice, i amortizacioni troškovi uloženg kapitala za gospodarske zgrade i inventar, kao i za njihovo održavanje, i troškovi osiguranja gospodarskih zgrada, živog i mrtvog inventara, koji su potrebni, da se uobičajenim načinom obrade zemljišta postigne srednji prinos u dotičnom kraju.

Cene proizvoda i troškova uzeće se one, koje su postojale za zadnjih šest godina.

Član 20.

Količinu priroda treba ustanoviti za svaku kulturu i klasu prema onom načinu obrade i iskorišćavanja zemljišta, koje upotrebljava većina zemljoradnika dotičnog kraja, na osnovu ispitivanja, istraživanja i ocenjivanja prosečnog godišnjeg prinosa na licu mesta, a u sledećem periodu:

- a) za oranice, vrtove, livade, pašnjake i za trstike — močvare — ribnjake — jezera za poslednjih deset godina;
- b) za vinograde, za poslednjih 25 godina, i
- c) za šume za poslednjih 20 godina.

Član 21.

Izračunavanje čistih prihoda ima se izvršiti po sledećem postupku:

Kao prihod od njiva (oranica) uzima se: vrednost sviju plodova i sporednih užitaka proizvedenih opšte običajnim usevnim redom (plodoredom).

Kao troškovi uzimaju se: vrednost utrošenog semena i dubreta, zatim trošak što ga iziskuje oranje, drljanje, valjanje, kopanje, sejanje, okopavanje, plevljenje i troškovi za uništavanje biljnih i životinjskih štetočina (gde se redovno vrši), žetva, vožnja i vršaj, odnosno za sve to potrebna ručna i sprežna radnja, zatim trošak za čuvanje i otpadajući amortizacioni trošak za inventar i zgrade, kao i za njihovo održavanje.

Kao prihod livada uzima se: vrednost priroda sena, eventualno otave i paše, u koliko je ima, izražena u procentima vrednosti sena.

Kao troškovi uzimaju se: trošak za ručnu i sprežnu radnju kod čišćenja livada, kod košenja, premetavanja i sušenja, dovoza, sadevanja i spremanja sena i otave, zatim trošak obrađivanja, semena i đubrenja, u koliko ih ima.

Kod pašnjaka i planina postupa se dvojako:

1) Kod pašnjaka i planina, koji su na dobrom zemljištu, uzima se kao prihod: vrednost paše izražena u odgovarajućoj količini sena.

Kao troškovi uzimaju se; trošak za ručnu i sprežnu radnju kod čišćenja pašnjaka, zatim trošak obrađivanja, trošak semena, đubrenja, ograda i napajališta, zatim trošak za čuvanje, kao i za prigon i odgon stoke.

2) Kod pašnjaka i planina, koji su na lošijem zemljištu, nije potrebno detaljno istraživati čiste prihode već pašnjake treba parificirati prema okolnim njivama ili livadama slične kakvoće uzevši kao čisti prihod pašnjaka: 10 do 20 % čistog prihoda okolnih njiva ili livada.

Za pašnjake i planine na visokim položajima, gde nema okolnih njiva ili livada, proceniće se čisti prihod prema broju i vrsti marve, koja se na njima može izdržavati, i prema običajnoj paševini; kod toga izračunavanja treba uzeti u obzir za koliko komada marve i kako dugo može ispaša da traje svake godine.

Kod vinograda uzima se kao prihod; vrednost kljuke (mošta) i eventualnih sporednih užitaka.

Kao troškovi uzimaju se: trošak za planiranje, rigolanje (rilanje), đubrenje, troškovi za lozu (ožiljene kaleme), kolje za sađenje i podržavanje loze, rezanje, kopanje, vezivanje, prskanje, sumporisanje, berbu, presovanje, polaganje, popunjavanje (održavanje), za tamanjenje filoksere u koliko se vrši, zatim otpadajući amortizacioni troškovi za presu, kace i burad, i trošak za čuvara, kao i osiguranje protivu tuče (leda).

Kod trstika, močvara, ribnjaka i jezera uzima se kao prihod: vrednost prihoda trske i rogoza, močvarnih biljki, leda i t. d.

Kao trošak uzima se: trošak na radnu snagu, prenos i spremanje priroda.

Kod šuma uzima se kao prihod ukupna vrednost godišnjeg prirasta drveta po ceni na panju, uzimajući u obzir onu količinu drva, koja se stalno da unovčiti, zatim vrednost sporednih šumskih užitaka za vreme gajenja šuma, kao: paše, žirovine, kore, šiške, lisnika i pruća.

Kao troškovi uzimaju se: prosečni troškovi za podizanje i gajenje šuma i za plaćanje šumarskog osoblja.

Količina priroda drveta treba da se izrazi u kubnim metrima eventualno i klasiranjem po posebnim tabelama, pri čemu se ima priroda drveta odvojeno označiti za građu, ogrev (cepanice), ogranke i pruće.

Kako su za sreske tipove šuma uzete većinom šumske parcele raznih javnih tela (države, opština) i vlastelinstava, to će državni organi s obzirom na to da ta nadležstva i uprave, koje upravljaju tim šumama, imaju tačne podatke, kako u pogledu priroda tako i u pogledu cena, uzeti za izračunavanje čistih prihoda od šuma sve potrebne podatke u prvom redu od dotičnih šumskih nadležstava i uprava.

Državnim stručnim organima se ostavlja, da konačno utvrđenje šumskih čistih prihoda izvrše uvidajem na licu mesta, osobito u onim slučajevima, ako bi podaci odnosnih nadležstava i uprava bili nedovoljni, ili ako se podaci drugim načinom ne mogu dobiti.

U takvim slučajevima će se na licu mesta oceniti godišnji prirast izvesne šume procenom probnim kubiranjem, pri čemu će se upotrebiti razni šumarski stručni podaci, koji su izrađeni i sakupljeni u naročitim šumarskim tablama.

Za kulturu vrtova uzima se vrednost povrća, voća i eventualno trave. Kao troškovi uzimaju se potrebna radna snaga za sađenje, đubrenje, obrađivanje, zalevanje, nadziranje, branje, spremanje i nužni izdaci za seme, odnosno rasad.

Član 22.

Pošto je količina priroda ustanovljena i svi podaci u obrasce upisani, pristupiće se izračunavanju čistog prihoda.

Prvo će se izračunavati vrednost ukupnog priroda t. j. Bruto prihod, po tržišnim, fabričkim, mesnim i upoređenim cenama, ko je su već ranije prikupljene i predočene u odnosnim spiskovima.

Za najveći deo proizvoda upotrebiće se tržišne cene, za industrijsko bilje treba uzeti fabrične cene po odbitku troškova dovoza na tržište, a za one proizvode koji se dovoze na tržišta, odbiti troškove prevoza a za one proizvode koji se ne voze na tržište već se prodaju na mestima, treba, da se uzmu mesne cene, i konačno za proizvode, koji se uopšte ne prodaju, već ih upotrebljavaju sami proizvođači, ima se ekonomska i novčana vrednost izračunati upoređivanjem prema tržišnoj ceni onih proizvoda, koji su prema proizvodima, za koje nema tržišne cene, po svome značaju najbliži i mogu se u upotrebi međusobno zamenjivati. Zatim će se izračunati suma svih režijskih troškova, koji se po čl. 21. ovoga zakona imaju uzeti u obzir za pojedine kulture.

Ako veličinu troškova za zapregu nije moguće drugačije ustanoviti, to će se isti izračunati na taj način, da se istraži uloženi kapital za stoku i opremu, trošak za hranu i negu kroz godinu dana, i tako dobivena suma podeli brojem radnih dana.

S obzirom na to što je poljoprivredno i šumsko gazdinstvo češće izvrgnuto kojekakvim nepredviđenim nepogodama, treba da se ova ekonomska nesigurnost kod proračunavanja čistih prihoda, umanjene za 20% dobije se katastarski čisti prihod odbiti 20%.

Član 23.

Kad se suma svih režijskih troškova odbije od sume bruto prihoda, umanjene za 20%, dobija se katastarski čisti prihod za dotičnu kulturu i klasu na površini od 1 hektara.

Član 24.

Izračunate katastarske čiste prihode za svaku kulturu i klasu treba zaokružiti na ceo broj i upisati u lestvicu čistog prihoda za dotične procenbene srezove i ekonomske rejone.

Član 25.

Pod procenbenim srezom ili ekonomskim rejonom razume se jedno izvesno područje terena, u kome su geološke, geografske, hidrografske, klimatološke, komunikacione i sve poljoprivredne prilike jednake ili slične.

Član 26.

Svaki procenbeni srez i ekonomski rejon ima svoju zasebnu lestvicu čistog prihoda.

Član 27.

Pre nego se počne sa individualnim klasiranjem zemljišta, treba proučiti sreska ugledna zemljišta, koja su postavljena u onom procenbenom ili upravnom srezu ili ekonomskom rejonu, kome dotična opština pripada.

U tu svrhu treba dotičnu opštinu razgledati t. j. čitavu opštinu proći od potesa do potesa, i na licu mesta proučiti terenski položaj opštine, vrste tla, način poljskog i šumskog gospodarstva, koji su usevi najobičniji, komunikacione prilike opštine, mogućnost unovčavanja poljskih i šumskih proizvoda, i koliko prosečno daju priroda i kakvog.

Član 28.

Na temelju proučenih sreskih uglednih zemljišta i na temelju upoznavanja svih poljoprivrednih prilika, treba za dotičnu opštinu razmotriti sva postojeća ugledna zemljišta i prema potrebi opis istih prema faktičnom stanju ispraviti, eventualno postaviti nova opštinska ugledna zemljišta, koja treba da budu neposrednom osnovom za klasiranje zemljišta.

Član 29.

Individualno klasiranje zemljišta ima se izvršiti tako da se za svaku parcelu ustanovi kultura a zatim za svaku kulturu na osnovu opštinskih uglednih zemljišta i na osnovu lestvice katastarskog čistog prihoda utvrdi odgovarajuća klasa po načelima geološkog, pedološkog, botaničkog i ekonomskog bonitiranja zemljišta.

Član 30.

Zemljišta, koja su naročitim troškom i radom u plodnosti poboljšana usled raznih amelioracija, uređenja voda, izvođenja zaštitnih gradnja protiv poplava i t. d. treba klasirati po faktičnoj kulturi i poboljšanom bonitetu, jer će odnosni izvanredni troškovi, kod odmerenja katastarskog čistog prihoda i porea na prihod od zemljišta, biti u obzir uzeti po posebnom postupku i uslovima izloženim u članu 13. i 17., zakona o neposrednim porezima.

Član 31.

Klasiranje zemljišta ima se izvršiti uz sudelovanje dvaju predstavnika dotične opštine koje bira opštinski odbor i u prisustvu interesovanih zemljoposjednika. Nedolazak interesovanih zemljoposjednika ne zadržava rad.

Član 32.

Ustanovljene kulture i klase treba saopštiti predstavnicima opštine i prisutnim zemljoposjednicima.

IV IZRADA KATASTARSKOG OPERATA.

Član 33.

Na osnovu podataka izvršenog premera i klasiranja zemljišta ima se izraditi katastarski operat, koji će zadržavati ove delove.

- 1) Zapisnik omeđavanja opštinske međe;
- 2) Spisak kuća;
- 3) Skice detaljne;
- 4) Katastarske planove;
- 5) Kopije planova;
- 6) Spisak parcela;
- 7) Posedovne listove;
- 8) Sumarnik posedovnih listova;
- 9) Azbučni i numerički pregled posedovnih listova;
- 10) Spisak uglednih zemljišta;
- 11) Spisak koordinata, trigonometrijskih, poligonih i malih tačaka.

V IZLAGANJE KATASTARSKOG OPERATA I ŽALBENI POSTUPAK.

Član 34.

Dovršeni katastarski operat jedne opštine ima se u opštini izlagati za vreme od 30 dana.

U tom roku mogu zainteresovani izjaviti žalbu protiv katastarski određenog posedovnog stanja i protiv klasiranja zemljišta.

Opština se obavezuje da celokupan operat po isteklom roku vrati neoštećen, u protivnom će sve troškove oko naknade šteta snositi opština.

Član 35.

Sve žalbe se upisuju u spisak žalbi, a žalba se može podneti:

- 1) ako parcela nije upisana ili je više puta upisana ili ako je posednik pogrešno upisan;
- 2) ako je međa, oblik ili površina parcele pogrešno snimljena, ucrtana ili izračunata;
- 3) ako je neplodna parcela uvrštena u kulturu ili ako je parcela pod kulturom uvrštena u neplodan prostor;
- 4) ako parcela nije uvrštena u odgovarajuću kulturu;
- 5) ako parcela nije dobila pravilnu klasu;
- 6) ako je parcela, uporedivši je sa drugom parcelom, nejednako klasirana.

Član 36.

Žalbe se podnese katastarskoj upravi ili katastarskoj sekciji za novi premer.

Protivu rešenja žalbe ima mesta žalbi Generalnoj Direkciji Katastra, ako se tiče operata izrađenog na osnovu novog premera, ili Finansijskoj Direkciji, ako se tiče operata izrađenog na osnovu obnovljenog premera ili reambulacije. Rešenje Generalne Direkcije Katastra odnosno Finansijske Direkcije je izvršno.

Član 37.

Kod rešavanja žalbi imaju prisustvovati žalioci, a sem toga sudeluju i dva predstavnika opštinskog odbora.

Nepriusustvovanje zainteresovanih žalioca ne sprečava rad oko rešavanja žalbi.

VI ODRŽAVANJE KATASTRA.

Član 38.

Održavanjem katastra imaju se sve činjenice, koje uplivišu na porez od zemljišta provadati u katastarskim elaboratima, kako bi se porez na zemljište mogao uvek potraživati od pravoga posednika, odnosno uživaoca, prema faktičkoj veličini, načinu gospodarskog korišćenja, plodnosti i unosivosti njegovog poseda.

Član 39.

Dok se porez putem održavanja katastra ne prenese na novog posednika, odgovara lično za isti onaj posednik, koji je upisan u katastarskom operatu.

Član 40.

Glavni principi katastra a prema tome i principi održavanja katastra izloženi u zakonu o neposrednim porezima od 8. februara 1928 godine u čl. 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16. i 17. važe i za ovaj zakon.

Član 41.

Održavanje katastra obuhvata primanje prijave, njihovo proveravanje i provođenje promena u katastrskom operatu.

Promene mogu nastati:

- 1) u granicama jedne katastarske (porazne) opštine;
- 2) u ličnosti posednika;
- 3) u površini parcela;
- 4) u kulturi zemljišta;
- 5) u katastarskom čistom prihodu s obzirom na to da li zemljište postane ili prestane biti podložno porezu, bilo stalno ili privremeno, po čl. 10. i po tač. 6. čl. 11. Zakona o neposrednim porezima;
- 6) zatim promene, koje nastaju privremenim oslobođenjem od poreza na zemljište pod tač. 1. do 5. čl. 11. Zakona o neposrednim porezima;
- 7) olakšanjem poreza na zemljišta, koja su naročitim troškom i radom u plodnosti poboljšana, po čl. 13. i 17. Zakona o neposrednim porezima; dalje
- 8) otpisom poreza na zemljište usled raznih elementarnih šteta po čl. 11. tač. 6. Zakona o neposrednim porezima;
- 9) usled ispravaka raznih prijavljenih ili opaženih grešaka u katastarskim operatima bilo koje vrste.

Član 42.

Svaki je posednik dužan, da svaku ličnu i stvarnu promenu na svom imanju prijavi usmeno ili pismeno kod katastarske vlasti i to:

- promene pod tač. 2. do 5 čl. 41. ovog zakona u roku od 60 dana nakon toga što nastanu;

- promene pod tač. 1. i 9. čl. 41. ma kada;
- promene pod tač. 6. i 7. čl. 41. do kraja one godine, u kojoj su nastali uslovi tih promena;
- promene pod tač. 8. čl. 41. u roku od 8 dana računajući od dana elementarne štete.

Za prijavljivanje šteta po članu 12. Zakona o neposrednim porezima važe odredbe Uredbe o otpisu poreza u slučaju elementarnih šteta donete na osnovu pomenutog člana zakona o neposrednim porezima od 8. februara 1928. godine.

Član 43.

Radi održavanja katastra u saglasnosti sa faktičnim stanjem dužne su sve ustanove i vlasti najdalje u roku od 30 dana prijaviti sve nastale promene katastarskim vlastima, za koje su promene ma na koji način zvanično u svom delokrugu saznale.

Naročito su sve sudske vlasti dužne, da svaku promenu odmah saopšte katastarskoj vlasti, a i obratno, katastarske vlasti imaju da redovito saopštavaju sudskim vlastima sve katastarskim izviđajima utvrđene posedovne promene u svrhu gruntovnog postupka.

Sudovi će vršiti potvrdu promena vlasništva nepokretnih dobara u opštinama, u kojima je katastarski primer izvršen, samo po kopijama planova, koji su overeni od strane katastarskih vlasti.

Član 44.

Odredbe čl. 38. obuhvataju napose sve promene koje nastaju sprovađanjem agrarne reforme. Ubaštinjenja (knjiženja prava vlasništva u gruntovnim knjigama) novih agrarnih sopstvenika dozvoljavaju se isključivo na osnovu planova i elaborata izrađenih ili overenih od strane katastarskih vlasti.

Takve promene agrarnih posedovnih odnosa, koje nisu podjedno i promene prava sopstvenosti kao i promene kultura agrarnog objekta, dužna su agrarna nadležstva da saopštavaju katastarskim vlastima, kako bi iste mogle uvek i na vreme da utvrde zakonske poreske subjekte i objekte.

Tehnički radovi agrarne reforme spadaju u nadležnost Ministarstva Finansija. Njihovo izvođenje i održavanje ima se saobraziti u svima delovima, gde to priroda stvari dozvoljava, katastarskim propisima.

Član 45.

Katastarske vlasti vršiče svake godine u vremenu od 1. maja do konca oktobra izviđaje i premeravanja u opštinama na osnovu prijave, koje su bile predate u kancelariji katastarske vlasti, ili po promenama koje katastarski organi sami nađu.

Član 46.

Najmanje svake 10 godine, bilo ili ne bilo prijava o promenama, katastarska vlast će izvršiti pregled u pojedinim opštinama, kako u pogledu poseda, tako i u pogledu drugih stvarnih promena u svakoj katastarskoj opštini.

Član 47.

Kod svih izviđaja promena na licu mesta ima dotična interesovana strana da prisustvuje, a sem toga treba kod izviđanja da sudeluju dva opštinska predstavnika, kojima su posedovni i privredni odnošaji dotične opštine poznati. Nedolazak istih ne sprečava rad ako ima dokaza da su bili obavešteni.

Član 48.

Rezultat rada ima se interesovanim posednicima saopštiti, odnosno kod dotične opštine javno izložiti. Protivu izmena operata može se žalba podneti katastarskoj vlasti u roku od 15 dana računajući od dana saopštenja odnosno javnog izlaganja prijavljenih i nađenih promena.

Protivu rešenja prve katastarske vlasti može se žaliti u roku od 15 dana od dostave, višoj katastarskoj vlasti, čije je rešenje izvršno.

Član 49.

Pod tač. 1. do 4. i 9. čl. 41. ovog zakona pobrojane promene provešće se u katastarskim operatima definitivno a one pod tač. 6. do 8. zabeležiti privremeno.

U tač. 5. čl. 41. spomenute promene, prema tome da li su stalne ili privremene, provešće se stalno ili zabeležiti privremeno u katastarskim operatima.

Član 50.

Promene pod tač. 1. do 7. čl. 41 ovog zakona važe od 1. januara naredne godine, dok uslovi postoje, a prestaju važiti jednovremeno sa prestankom uslova, u kojem slučaju poreska obaveza nastaje 1. januara naredne godine.

Konačno, promene usled raznih grešaka pod tač. 9. čl. 41. ovog zakona treba da važe počevši od onoga dana, kada su zapažene, uvažujući slučajeve zastarelosti izložene u zakonu o neposrednim porezima od 8. februara 1928. godine.

Do sada individualno stečena i vremenski ograničena privremena oslobođenja i olakšanja za poreze na prihod od zemljišta važiće do isteka priznatog im roka.

Član 51.

Za konstatovanje, premeravanje i provođenje promena kroz katastarski operat naplaćivaće se taksa po tarifi Br. I., II. i III.

Član 52.

Promene opštinskih granica ili osnivanje novih katastarskih opština i sve obnove posedovnih granica na osnovu katastarskog plana, vrše se u celosti na trošak interesenata.

Promene opštinske granice i osnivanje novih katastarskih opština ne smeju se izvršiti ni provesti u katastarskim operatima bez prethodnog odobrenja Ministra Finansija. Izuzeti su samo slučajevi pogrešnog prvobitnog snimanja.

Obnova posedovnih granica na temelju katastarskoj plana sme se izvršiti samo uz pristanak sviju interesenata.

Član 53.

Svako ima pravo besplatnog uvida u katastarske planove i operate u sedištu katastarske vlasti.

Ako se budu zahtevale kopije planova ili drugih operata, davaće se iste uz naplatu takse po tarifi Br. IV.

Član 54.

Kažnjavanje onih lica, koja su obavezna prijaviti podatke za održavanje katastra ili su dužna da sudeluju kod izviđanja promena, a tome ne udovolje, izvršiće se po 2. stavu čl. 138. Zakona o neposrednim porezima od 8. februara 1928. godine.

Član 55.

Način održavanja katastra u krajevima, gde još nije izvršen katastarski premer, propisaće se Pravilnikom.

VII REVIZIJA KATASTRA.

Član 56.

Revizija katastra nastupa kad god nastanu takvi odnosi u katastru, da se ne mogu katastarski podaci ispraviti redovnim održavanjem katastra; kad god se ekonomski odnosi u tolikoj meri promene da lestvice čistog prihoda i klase zemljišta ne odgovaraju faktičnom stanju; zatim da bi se propisima ovoga zakona i zakona o neposrednim porezima od 8. Februara 1928. god., saobrazili svi raznoliki propisi ranijih zakona.

Član 57.

Revizija katastra može da zahvati pojedine opštine, pojedine krajeve i celu Državu, ako se za to ukaže potreba.

Reviziji se može podvrći posedovno i tehničko stanje, kulture i klasa zemljišta i lestvice čistog prihoda.

Član 58.

Reviziju katastra naređuje Ministar Finansija prema ukazanoj potrebi i nahodanju kao i na predlog zainteresovanih Ministarstava, opština i drugih javnopravnih tela ili na zahtev najmanje 20 poreskih obveznika iz jedne opštine.

Član 59.

Revizija katastra obuhvata sledeće slučajeve:

1) obnovu katastarskog premera (novim premerom ili reambulacijom) i obnovu klasiranja zemljišta, koji nastupaju:

- a) kada se postojeći elaborati, sastavljeni na osnovu ranijih zakona, ne mogu dovesti u saglasnost sa propisima ovoga zakona i zakona o neposrednim porezima od 8. februara 1928. godine;
- b) kada su u većem dela neke opštine izvršene agrarne operacije uređenja poseda, kojima se menja katastarski elaborat, a u preostalom delu opštine ima znatnih promena posednika, parcela i kultura;
- v) kad nastanu velika neslaganja između baštinskih knjiga (gruntovnice) i katastra, po zahtevu Ministarstva Pravde;
- g) kada su postojeći katastarski elaborati zamršeni, netačni ili zastareli.

2) Obnovu klasiranja zemljišta, koja nastupa:

- a) kad se po tač. 3. ovoga člana izvrši izmena u procenbenim srezovima i u lestvicama čistog prihoda, prema potrebi;
- b) kad se u nekoj opštini izmeni poljoprivredna snaga zemljoposjednika usled novih privrednih odnosa ili poboljšanja tla;
- v) kada se zvanično utvrdi, da je postojeće klasiranje pogrešno ili nesrazmerno izvršeno.

3) kada nastane potreba, može se odrediti pregrupisanje i izmena postojećih i osnivanje novih procenbenih srezova i ekonomskih rejona; isto se tako može odrediti izmena postojećih i utvrđenje

novih lestvica katastarskog čistog prihoda, što se sve treba izvršiti po čl. 19.— 23. i od 60.—66. Ovog zakona.

4) pretvaranje starih površinskih mera u metarski sistem.

Član 60.

Kada se po tač. 3. čl. 59. ovog zakona izvrši izmena procenbenih srezova ili ekonomskih rejona, treba prema potrebi za izmenjene ili novo osnovane srezove i rejone ispraviti, dopuniti ili na novo sastaviti ekonomske opise, koji imaju u kratko sadržavati:

- a) imena procenbenih srezova i njihovu površinu, kao i imena katastarskih opština, koje spadaju u odnosni procenbeni srez;
- b) geografski položaj;
- v) vrstu zemljišta;
- g) podneblje;
- d) način iskorišćavanja i obrade ziratnog i šumskog zemljišta;
- d) saobraćajna sredstva;
- e) terenske prilike;
- ž) industriju;
- z) tržišta;
- i) prosečni žetveni prinos zemaljskih i šumskih proizvoda po čl. 20. ovog zakona;
- j) prosečne tržišne, fabrične i mesne cene po čl. 19. Ovog zakona;
- k) izveštaje i podatke poljoprivrednih i drugih privrednih organizacija; i
- l) predlog i obrazloženje za izmenu i osnivanje procenbenih srezova i ekonomskih rejona.

Član 61.

U izmenjenim ili novo osnovanim procenbenim srezovima i ekonomskim rejonima treba prema potrebi ispraviti i dopuniti spiskove sreskih uglednih zemljišta ili postaviti nova ugledna zemljišta.

Član 62.

Kad god treba izmeniti postojeće lestvice katastarskog prihoda ili postaviti nove u izmenjenim ili novoosnovanim procenbenim srezovima ili ekonomskim rejonima, taj će se rad vršiti dovođenjem u sklad postojećih lestvica ili novim istraživanjem i proračunavanjem katastarskog čistog prihoda.

Član 63.

U svrhu sastava lestvica čistog prihoda treba novi katastarski čisti prihod istražiti i proračunati za ona zemljišta, koja su u procenbenim srezovima i ekonomskim rejonima postavljena kao sreska ugledna zemljišta.

Član 64.

Istraživanje čistog prihoda na sreskim uglednim zemljištima treba izvršiti uz sudelovanje i savetovanje jednog predstavnika dotičnog sreza, koga delegira Oblasna Skupština, a u svakoj opštini uz sudelovanje dvaju opštinskih predstavnika one opštine, na čijoj se teritoriji nalaze sreska ugledna zemljišta. Ovo sudelovanje overava se zapisnikom.

Član 65.

Potrebne podatke za izmenu procenbenih srezova i za utvrđivanje novih lestvica katastarskih čistih prihoda prikupiće Ministarstvo Finansija uz pomoć državnih stručnih organa, koje će Ministar Finansija uzeti iz Ministarstva Poljoprivrede i Voda i Šuma i Rudnika i samoupravnih tela.

Član 66.

Elaborate o izmeni procenbenih srezova i lestvica katastarskog čistog prihoda šalje Ministar Finansija na rasmotrenje Oblasnoj Komisiji za utvrđivanje prihoda od zemljišta, koja se ima obrazovati za svaku onu oblast na čijoj se teritoriji vrši izmena procenbenih srezova i određivanje nove lestvice čistog prihoda.

Oblasnu Komisiju sastavljaju 8 članova i to; 4 člana i 4 zamenika, koje bira Oblasna Skupština i po jedan ekonomski, šumarski, katastarski i poreski stručnjak.

Članove stručnjake određuju dotična Ministarstva, pod koja stručnjaci spadaju.

Članovi Oblasne Skupštine ne mogu biti članovi ni zamenici Oblasne Komisije za određivanje prihoda od zemljišta.

Članstvo u komisiji traje za vreme, dok komisija ne donese svoje mišljenje — zaključak o gore navedenim radnjama.

Predsednika biraju članovi komisije između sebe. U slučaju odsutnosti predsednika zastupa po godinama najstariji član komisije.

Referenti komisije su članovi stručnjaci, a posebnog sekretara postavlja Oblasni Odbor dotične Oblasti.

Predsednik saziva sednice sporazumno sa Ministrom Finansija.

O sednicama vodi se zapisnik. Rešenja se donose prostom većinom glasova. Ako su glasovi jednako podeljeni, odlučuje glas predsednika.

Po svršenom radu podneće Oblasna Komisija svoje mišljenje i zaključak Državnoj Komisiji za utvrđivanje prihoda.

Oblasna Komisija za utvrđivanje čistog prihoda može da delegira jednog svog člana kod prikupljanja podataka za gornje radove, koji će se izvršiti po članu 65. ovog zakona.

Član 67.

Konačne odluke o izmeni procenbenih srezova i o utvrđivanju lestvice čistog prihoda donosi Državna Komisija za utvrđivanje prihoda od zemljišta.

Komisiju sastavljaju 16 članova i to: 8 članova, koje na predlog Ministarskog Saveta iz dva puta većeg broja bira Narodna Skupština, sa isto tolikim brojem zamenika, i po dva ekonomska, šumarska, katastarska i poreska stručnjaka. Narodni poslanici ne mogu biti ni članovi ni zamenici ove komisije.

Članstvo u komisiji traje za sve vreme dok se ne izvrši utvrđivanje novih lestvica čistog prihoda. Na upražnjena mesta članova, koje bira Narodna Skupština, dolaze njihovi zamenici, na upražnjena mesta ostalih članova postavljaju nadležni nove.

Predsednika i potpredsednika biraju članovi komisije između sebe. U slučaju odsutnosti predsednika odnosno potpredsednika zastupa po godinama najstariji član komisije.

Referenti komisije su članovi stručnjaci, a potrebnog sekretara postavlja Ministar Finansija.

Predsednik saziva sednice komisija sporazumno sa Ministrom Finansija.

O sednicama vodi se zapisnik. Rešenja se donose prostom većinom glasova. Ako su glasovi jednako podeljeni, odlučuje glas predsednika. Komisija može punovažno rešavati, ako je sem predsedavajućeg,

prisutna bar polovina članova, i ako su svi članovi komisije uredno i pravovremeno na sednicu pozvati.

Zapisnik potpisuju svi prisutni članovi u istoj sednici. Protiv rešenja komisije nema žalbe.

Sedište komisije je u Beogradu. Za lokal i sve ostale kancelarijske potrebe u sedištu, brine se Ministar Finansija, a van sedišta komisije staraće se ona opština (grad), na čijoj teritoriji komisija (odnosno njena izaslanstva) rade.

Po svršenom radu podneće komisija iscrpan izveštaj Ministru Finansija o svršenom radu sa novim lestvicama katastarskog čistog prihoda za sve krajeve, i predaće celu svoju arhivu Ministarstvu Finansija na čuvanje.

Komisija za utvrđivanje prihoda od zemljišta pristupiće radu odmah po svom konstituisanju.

Sve vlasti, bilo državne bilo samoupravne, dužne su, bez odlaganja izlaziti u susret svima zahtevima ove komisije u vezi sa izvođenjem poverenog joj zadatka. Ako se koja vlast ne odazova na vreme zahtevu komisije, ili svojoj dužnosti po ovom zakonu, posao će se izvršiti o trošku krivca na osnovu presude Ministra Finansija, a po predlogu komisije.

Član 68.

Protiv izvršene revizije katastra ima mesta žalbi, koju rešava sa izvršnom moći Generalna Direkcija Katastra.

Žalbe podnesene protiv izmene procenbenih srezova i lestvica čistog prihoda po tački 3. čl. 59. ovog zakona, rešava uvek Državna Komisija za utvrđivanje čistog prihoda od zemljišta obrazovana na osnovu čl. 67. ovog zakona.

Član 69.

Troškove revizije katastra snosi Država, a tako isto i troškove za vršenje premera i klasiranje zemljišta. Varoši i varošice snose sve troškove oko premera njihovih građevinskih reona.

Izrada Katastra kako je predviđena odredbama ovoga zakona vrši se u državnoj režiji putem inženjera, geometara, agronoma i pomoćnog personala a može se vršiti i preko privatnih preduzeća.

Ovlašćuje se Ministar Finansija da propiše Uredbu sa uslovima o davanju izrade katastra privatnim preduzećima, o organizaciji radova i nadzoru državnih organa.

VIII ZAVRŠNE ODREDBE

Član 70.

Ovlašćuje se Ministar Finansija da za izvršenje odredaba ovoga zakona propiše sve potrebne Pravilnike i uputstva. Pravilnici imaju biti publikovani najkasnije za jednu godinu dana po donošenju ovoga zakona.

Član 71.

Niko se ne sme protiviti radovima vlasti oko izvršenja katastra.

Niko se ne može protiviti, da se na njegovom imanju postavi trigonometrijska tačka ili kakva druga katastarska belega radi izvršenja katastarskog premera, niti je sme premestiti. Isto tako se niko ne može protiviti izvršenju terenskih radova za istraživanje boniteta zemljišta.

Država može u slučaju potrebe otkupiti potrebno okolno zemljište pogodbom ili eksproprijacijom.

Ko se usprotivi ustanovljenim odredbama ovoga člana biće kažnjen od 100—1000 dinara.

Član 72.

Povreda trigometrijskih tačaka i drugih katastarskih belega i znakova smatra se kao povreda državne imovine, i kazni se novčano sa 100 do 2000 dinara.

Prouzrokovajući povreda imaju još i nadoknaditi troškove oko vaspostavljanja prvobitnog stanja. Ako se krivci ne pronađu, onda troškovi padaju na teret dotične opštine.

Član 73.

Za vreme svih vrsta katastarskih radova u opštini, dužne su dotične opštine (varoši), katastarskim organima besplatno dati na raspolaganje kancelarijske prostorije.

Član 74.

U zavodu za umnožavanje katastarskih planova Generalne Direkcije Katastra umnoženi planovi (kopije) imaju istu vrednost kao i originalni planovi.

Kopije će se pustiti u prodaju po tarifi br. IV.

Član 75.

Ovaj Zakon stupa na snagu, kad ga Kralj potpiše i bude proglašen u „Službenim Novinama.”

Od dana stupanja ovog Zakona na snagu prestaju važiti svi dosadašnji Zakoni o katastru.

Preporučujemo Našem Ministru Finansija da ovaj Zakon obnaroduje, svima Našim Ministrima da se o izvršenju njegovom staraju, vlastima zapovedamo da po njemu postupaju, a svima i svakome da mu se pokoravaju.